

ELŐSZÓ

A *Tanulmányok a diaszpóráról* válogatást nyújt a Kárpát-medencén kívül élő magyar közösségeket vizsgáló társadalomtudományi kutatásokból. A kutatási eredmények 2002. október 17–18-án előadás formájában hangzottak el a *Magyarok a nagyvilágban – diaszpórakutatás az ezredfordulón* című konferencián az MTA Kisebbségkutató Intézetében.

A kötetet tematikus és diszciplináris sokszínűség jellemzi. A magyar diaszpóra kutatásának fogalmi kereteiről gondolkodik Fejős Zoltán *Diaszpóra és amerikai magyarok* című dolgozatában. Szabó Mátyás cikke a nyugati magyar diaszpóra hangját és szempontjait szólaltatja meg.

A történettudomány módszerével és forrásaiból építkezik Domingo Lilón tanulmánya, amely a magyar mérnökök szerepét és működését elemzi a Dominikai Köztársaságban. Ugyancsak történeti források elemzésére épül Szilágyi Ágnes Judit írása ifjabb Horthy Miklós nagyköveti működéséről Brazíliában. Kovács Ilona katonai szolgálatukat töltő második generációs magyarok identitását vizsgálja az általuk írott levelek alapján.

Zelliger Erzsébet, Fenyvesi Anna és Kovács Magdolna a szociolingvisztika módszerét alkalmazva a nyugaton élő magyarok között gyűjtött élő nyelvi anyagot elemzik. Írásaik a nyelvcseré, a nyelvkontaktus és a kétnyelvűség jelenségeit mutatják be ausztriai, észak-amerikai és ausztráliai környezetben. Gazdag anyag és következetesen alkalmazott kutatási és elemzési módszerek jellemzik ezeket a tanulmányokat, és a terepen gyűjtött recens adatok felhasználásával kapcsolódnak a kötet kulturális antropológiai tanulmányaihoz. Járosi Katalin a berlini magyarok etnicitásáról készült előadásához, Papp Richárd elemzéséhez az Izraelbe vándorolt pesti zsidó fiatalokról, valamint Kovács Nóra tanulmányához a második generációs Buenos Aires-i magyar zsidó bevándorlókról. E három szerző a helyszínen végzett antropológiai terepmunka során gyűjtötte adatait, és szövegeikben a nyugaton élő magyar közösségek tagjai meg is szólalnak.

A konferencia szerzőit az a szándék vezérelte, hogy áttekintést nyújtsanak a nyugati magyarok körében végzett legújabb tudományos kutatásokról. Hát átfogó képet nem is, valamiféle bepillantást reményeink szerint kínál majd az olvasóknak.

A szerkesztő